

16.01.2026
KSL/444/03.06.01/2025

Lupa- ja valvontavirasto
kirjaamo@lvv.fi

Viite: KESELY/2432/2023

LAUSUNTO: VARISVUOREN TUULIVOIMAHANKE JA SÄHKÖNSIIRTO, YVA-SELOSTUS, PIHTIPUDAS, PYHÄJÄRVI

Keski-Suomen ELY-keskus (vuoden 2026 alusta Lupa- ja valvontavirasto) on varannut Keski-Suomen liitolle tilaisuuden antaa lausunnon ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta (YVA-selostus), joka koskee Varisvuoren tuulivoimahanketta ja sen sähkönsiirtoa. Hankkeeseen sovelletaan YVA-lain (252/2017) mukaista ympäristövaikutusten arviointimenettelyä. Erillismenettelynä laadittava hankkeen osayleiskaavoitus ja YVA-menettely etenevät aikataulullisesti rinnakkain, osayleiskaavan kaavaluonnos on tullut nähtäville yhtä aikaa YVA-selostuksen kanssa.

Hankealue sijaitsee Pihtiputaan kunnan koillisosassa, mutta sijoittuu Keski-Suomen, Pohjois-Pohjanmaan ja Pohjois-Savon maakuntien vaikutusalueelle. Tuulivoimapuistohankkeesta vastaa Eurowind Energy Oy. Ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä tarkastellaan kahta varsinaista toteuttamisvaihtoehtoa sekä nollavaihtoehtoa, jossa hanketta ei toteuteta. Tutkittava hankevaihtoehto VE1 käsittää enintään 7 tuulivoimalaa ja hankevaihtoehto VE2 käsittää enintään 5 tuulivoimalaa. Tuulivoimaloiden kokonaiskorkeus on enintään 270 metriä. Lisäksi YVA-ohjelmassa tarkastellaan hankkeen sähkönsiirtoa. Sähkönsiirtoon on kaksi vaihtoehtoa, joista VEa on maakaapeli ja VEb on ilmajohto.

YVA-ohjelmassa on esitetty Keski-Suomen maakuntakaavat hankesuunnittelun lähtökohtana ja kerrottu Keski-Suomen maakuntakaavoituksen tilanteesta. YVA-selostuksessa kerrotaan kattavasti Keski-Suomen maakuntakaavojen merkinnöistä ja määräyksistä.

Keski-Suomen maakuntakaavassa 2040 on osoitettu yhteensä 19 seudullisen kokoluokan tuulivoima-alueita (vähintään 10 voimalan kokonaisuudet) osa-alueen erityisominaisuutta osoittavalla merkinnällä tv, tuulivoimatuotantoon soveltuva alue. Kuten YVA-ohjelmassa on kerrottu, Varisvuoren hankealuetta ei ole merkitty Keski-Suomen maakuntakaavassa 2040 tuulivoimatuotantoon soveltuvaksi alueeksi. Yksinään Varisvuoren hankkeen koko (enintään 7 voimalaa) jää maakuntakaavan kokorajan alle. Varisvuoren hankealue sijoittuu kuitenkin suuren suunniteltavan Kangasjärven hankealueen välittömään läheisyyteen ja muodostaa käytännössä yhtenäisen vaikutusalueen. Hankealueen tulee olla toteuttamiskelpoinen myös huomioiden sen yhteisvaikutukset muiden tuulivoimahankkeiden ja -alueiden kanssa. Yhteisvaikutusten arvioinnissa tulee huomioida muun ohella, etteivät maakuntakaavan maankäyttöä koskevat keskeiset ratkaisut ja tavoitteet vaarannu.

Keski-Suomen maakuntakaavan tausta-aineistoista on asianmukaisesti huomioitu, että hankealue sijaitsee osittain hiljaisella alueella. Hiljaisilla alueilla ei ole oikeusvaikutuksia, mutta sijainti hiljaisella alueella kertoo siitä, että tuulivoimahankkeen rakentaminen muuttaisi alueen luonnetta merkittävästi. Lisäksi Keski-Suomen liitto kiinnittää huomiota hankealueen sijaintiin osittain pohjavesialueella. Keski-Suomen maakuntakaavassa 2040 lähtökohtana oli, että tv-alueet eivät sijaitse pohjavesialueilla.

KESKI-SUOMEN LIITTO · LUTAKONAUKIO 7, 40100 JYVÄSKYLÄ · KESKISUOMENLIITTO.FI

Luonnonsuojeluviranomaisten näkemys Natura-arviointien riittävydestä ei ole tiedossa tätä lausuntoa kirjoitettaessa. Maakuntakaavan 2040 Natura-arvioinnissa on esitetty laajoja erämaisia elinalueita vaativien lajien Natura-alueiden suojeluperustelajien (USP ja metsäpeura) riskialueet tuulivoimahankkeiden sijoittamiselle ja toteuttamiselle. Näille vyöhykkeille sijoittuvat Natura-alueet ympäristöineen muodostavat verkoston, joilla kyseisten lajien säilyminen pitäisi pystyä turvaamaan. Riskivyöhykkeet on muodostettu esiintymis- ja elinympäristötietojen perusteella, jotka on tarkemmin kuvattu vain viranomaiskäyttöön olevassa raportissa ja kuvassa. Arvioinnin julkisessa versiossa rajauksia on karkeistettu. Varisvuoren hankealue sijoittuu osin suuren riskin alueelle. (Keski-Suomen maakuntakaavaluonnoksen 2040 Natura-arviointi 2022-23, julkinen versio, Kuva 17).

Keski-Suomen maakuntakaavan 2040 valmistelun yhteydessä on tehty laajoja selvityksiä. Erityisesti tehdyt luonto- ja maisemaselvitykset, on syytä huomioida hankkeen suunnittelussa. Maakuntakaavan 2040 aineistot: <https://keskisuomenliitto.fi/alueiden-kaytto-ja-saavutettavuus/maakuntakaavoitus/maakuntakaava-2040/>

Lausunnon on valmistellut ympäristöpäällikkö Suvi Bayr, suvi.bayr@keskisuomi.fi, p. 040 652 3848.

KESKI-SUOMEN LIITTO

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

